

Mediji i informiranje

Sud Europske unije
PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 8/21
U Luxembourg 26. siječnja 2021.

Presuda u spojenim predmetima C-422/19 i C-423/19
Johannes Dietrich i Norbert Häring/Hessischer Rundfunk

Država članica europodručja može obvezati svoju upravu na prihvaćanje gotovinskih plaćanja, ali također može tu mogućnost plaćanja ograničiti zbog razloga od javnog interesa

Takvo ograničenje može biti opravdano, među ostalim, ako gotovinsko plaćanje može dovesti do nerazumnog troška za upravu zbog vrlo velikog broja obveznika plaćanja pristojbe

Dvojica njemačkih državljana, obveznici plaćanja radio-televizijske pristojbe u saveznoj zemlji Hessen (Njemačka), predložila su Hessischer Rundfunku (ustanovi za radiodifuziju u Hessenu) gotovinsko plaćanje te pristojbe. Pozivajući se na svoj Statut o postupku plaćanja radio-televizijskih pristojbi, kojim se isključuje svaka mogućnost gotovinskog plaćanja navedene pristojbe¹, Hessischer Rundfunk odbio je njihov prijedlog te im je poslao platne naloge.

Dvojica njemačkih državljana podnijela su pravno sredstvo protiv tih platnih naloga, a spor je stigao do Bundesverwaltungsgerichta (Savezni upravni sud, Njemačka). Taj je sud istaknuo da isključenje mogućnosti plaćanja radio-televizijske pristojbe euronovčanicama, koje je propisano Statutom Hessischer Rundfunka o postupku plaćanja radio-televizijskih pristojbi, povređuje odredbu saveznog prava višeg ranga kojom se propisuje da su euronovčanice neograničeno zakonsko sredstvo plaćanja².

Međutim, dvojeći o usklađenosti te odredbe saveznog prava s isključivom nadležnošću Unije u području monetarne politike za države članice čija je valuta euro, Bundesverwaltungsgericht uputio je Sudu zahtjev za prethodnu odluku. Taj je sud također pitao onemogućuje li se statusom euronovčanica kao zakonskog sredstva plaćanja javnim subjektima država članica da isključe mogućnost oslobođenja gotovinskim plaćanjem od platne obveze koju nalažu javne vlasti, kao što je to slučaj s plaćanjem radio-televizijske pristojbe u saveznoj zemlji Hessen.

Sud, zasjedajući u velikom vijeću, presuđuje da država članica čija je valuta euro može u okviru organizacije svoje javne uprave donijeti mjeru kojom se ta uprava obvezuje na prihvaćanje gotovinskih plaćanja ili kojom se zbog razloga od javnog interesa i pod određenim uvjetima uvodi odstupanje od te obveze.

Ocjena Suda

Kao prvo, Sud tumači pojam „monetarna politika” u području u kojem Unija raspolaže isključivom nadležnošću za države članice čija je valuta euro³.

Najprije, Sud pojašnjava da taj pojam nije ograničen samo na svoju operativnu provedbu, nego također podrazumijeva normativnu dimenziju, čiji je cilj zajamčiti status eura kao jedinstvene

¹ Članak 10. stavak 2. Satzunga des Hessischen Rundfunks über das Verfahren zur Leistung der Rundfunkbeiträge (Statut ustanove za radiodifuziju u saveznoj zemlji Hessen o postupku plaćanja radio-televizijskih pristojbi) od 5. prosinca 2012.

² Članak 14. stavak 1. druga rečenica Gesetza über die Deutsche Bundesbank (Zakon o Njemačkoj saveznoj banci), u verziji objavljenoj 22. listopada 1992. (BGBl. 1992. I, str. 1782.), kako je izmijenjen Zakonom od 4. srpnja 2013. (BGBl. 2013. I, str. 1981.)

³ Na temelju članka 3. stavka 1. točke (c) UFEU-a, s obzirom na to da prema članku 2. stavku 1. UFEU-a samo Unija može donositi i usvajati pravno obvezujuće akte u tom području.

valute. Nadalje, Sud ističe da se pripisivanjem statusa „zakonitog sredstva plaćanja”⁴ samo euronovčanicama koje izdaju Europska središnja banka (ESB) i nacionalne središnje banke utvrđuje njihov službeni status u europodručju, isključujući mogućnost da druge novčanice imaju taj status. U tom pogledu Sud dodaje da pojam „zakonsko sredstvo plaćanja” u pogledu sredstva plaćanja izraženog u novčanoj jedinici znači da se to sredstvo plaćanja općenito ne može odbiti prilikom ispunjenja duga izraženog u istoj novčanoj jedinici. Naposljetku, Sud naglašava da se činjenicom da se zakonodavcu Unije omogućuje utvrđenje mjera potrebnih za uporabu eura kao jedinstvene valute⁵ odražava zahtjev uspostave ujednačenih načela za sve države članice čija je valuta euro i doprinosi ostvarenju glavnog cilja monetarne politike Unije, koji se sastoji od održavanja stabilnosti cijena.

Slijedom toga, Sud smatra da je samo Unija nadležna precizirati status zakonskog sredstva plaćanja koji se priznaje euronovčanicama. U tom pogledu Sud podsjeća na to da, kada je Uniji dodijeljena isključiva nadležnost, države članice ne mogu donositi ili zadržavati odredbu koja ulazi u tu nadležnost, čak i u slučaju kada Unija nije izvršila svoju isključivu nadležnost.

S obzirom na navedeno, Sud ističe da za propisivanje ili očuvanje djelotvornosti euronovčanica kao zakonskog sredstva plaćanja nije potrebno naložiti apsolutnu obvezu njihova prihvaćanja kao sredstva plaćanja. Također nije nužno da Unija sveobuhvatno i ujednačeno utvrdi iznimke od te načelne obveze, pod uvjetom da je u pravilu moguće gotovinsko plaćanje.

Slijedom toga, Sud zaključuje da su države članice čija je valuta euro nadležne za uređivanje načina ispunjenja platnih obveza, pod uvjetom da je u pravilu moguće gotovinsko plaćanje sredstvima plaćanja izraženima u toj valuti. Stoga država članica može donijeti mjeru kojom obvezuje svoju javnu upravu na prihvaćanje gotovinskih plaćanja u toj valuti.

Kao drugo, Sud ističe da status euronovčanica i eurokovanica kao zakonskog sredstva plaćanja načelno podrazumijeva obvezu njihova prihvaćanja. Međutim, Sud pojašnjava da tu obvezu države članice načelno mogu ograničiti zbog razloga od javnog interesa, pod uvjetom da su ta ograničenja proporcionalna zadanom cilju od javnog interesa, što osobito podrazumijeva da su za ispunjenje novčanih obveza dostupna druga zakonska sredstva plaćanja.

U tom pogledu Sud navodi da je u javnom interesu da se iznosi novčanih dugova prema javnim subjektima mogu namiriti na način koji za njih ne podrazumijeva nerazuman trošak koji bi ih sprečavao da osiguraju pružene usluge uz manje troškove. Stoga razlog od javnog interesa koji se temelji na potrebi jamstva ispunjenja platne obveze koju nalažu javne vlasti može opravdati ograničenje gotovinskih plaćanja, osobito kada je broj obveznika plaćanja pristojbe od kojih se potraživanje mora naplatiti vrlo velik.

Međutim, na Bundesverwaltungsgerichtu je da provjeri je li takvo ograničenje proporcionalno cilju učinkovite naplate radio-televizijske pristojbe, osobito s obzirom na činjenicu da alternativna zakonska sredstva plaćanja lako mogu biti nedostupna svim osobama koje su obveznici plaćanja te pristojbe.

⁴ Status zakonskog sredstva plaćanja euronovčanica propisan je člankom 128. stavkom 1. trećom rečenicom UFEU-a, člankom 16. prvim stavkom trećom rečenicom Protokola (br. 4) o Statutu Europskog sustava središnjih banaka i Europske središnje banke (SL 2016., C 202, str. 230.) kao i člankom 10. drugom rečenicom Uredbe Vijeća (EZ) br. 974/98 od 3. svibnja 1998. o uvođenju eura (SL 1998., L 139, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 10., svezak 3., str. 38.).

⁵ Članak 133. UFEU-a

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da u okviru postupka koji se pred njima vodi upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293

Snimke s objave presude nalaze se na „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106